

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Om Religion og Liturgie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Om Religion og Liturgie", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1807_61-txt-shoot-idm169.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Om Religion og Liturgie.

Unter der Hülle aller Religionen liegt die Religion selbst.

Schiller.

Atter er Liturgien blevet Centret for Dagslitteraturen, og det med saamegen mere Ret, som Regieringen just nu har værdiget den sin særdeles Opmærksomhed.

Næsten alle de, der hidtil traadte frem, have antaget som afgjort, at vor Liturgie trænger til total Forandring, og kun opholdt sig ved Besvarelsen af Spørgsmaalet, hvori denne bør bestaae?¹³⁰

Naturligviis opstod her den største Uenighed, da man havde glemt, først at enes om Synspunktet for det Hele. Spørgsmaalene: Hvad er Religion? Hvad er christelig Religion? Hvad er Liturgie? og hvorledes forholder denne sig til hin? ere stedse blevne staaende i Baggrunden, og enten ganske overseete, eller dog kun betragtede med halv fravendt Øie.

Denne Fremfærd er saa meget besynderligere, som enhver Dom, der, uden strængeste Hensyn paa hine Grundideer, fældes enten over den gamle, eller nogen anden Liturgie, maa ligne Dommen over Stenes Dimensioner uden Hensyn paa Bygningen, hvori de skulle passe, eller dennes Bestemmelse.

Troede man maaskee, at Ideen om christelig Religion var bekiendt og erkiendt nok, og tabte saaledes den store Revolution af Sigte, som Menneskenes Begreber ere undergangne i de sidste 10 Aar; eller, tilbageholdt man sine Meninger om Christlæren, og en for samme passende Liturgie, af en Forsigtighed, der, saa beføiet den i visse Henseender kunde være, var her ganske paa urette Sted?

At det Sidste har hos Nogle været Tilfældet, derfor synes den Aand at borge, som lever i deres Bemærkninger; men hvor inkonsekvent denne Adfærd er, kan sees ved at anvende Grundsætningen paa Livets mindre vigtige Gienstande.

Vel opfører man ikke sielden paa et Theater Stykker, der, ene beregnede paa et øiebliklig Publikums Klapp, ei have uden negativt Hensyn paa Dramaets høiere Love; men var Talen om en ufravigelig Rettesnor for de Dramer og Dekorationer, der i en længere Fremtid skulde skues, vilde man dog neppe lade det beroe med at vise, hvilken Virkning disse vilde have paa den første den bedste Sværm af Tilskuere, man i dette Nu indkaldte fra Gaden. Ja, man vilde vel end ikke danne Regelen overensstemmende med de Fordringer, som gjordes af mere Tænkende, efter den herskende Smag, men søge tilbage til det første og høieste Princip for dramatisk Digtning, og derefter afpasse saavel det Materielle som Formelle ved Indretningen. Forsømmelse heraf vilde i det mindste med Ret kaldes en utilgivelig Brøde, saavel mod den nærværende Slægt, hvis Smag ei burde følges, uden den først beviistes at være Produktet af de høiere Ideers Erkiendelse, som mod den kommende, der med yderste Mishag maatte see sig undergivet Love, hvis Motiver for længst vare hensmuldrede i Støvet, hvorfra de toges.¹³²

Her derimod, hvor Talen er om det høieste i Livet, om det, der skal hæve os, ei blot øiebliklig over Tilværelsen, men til Beskuelse af en evig Exsistens uden fra, og over samme, vil man nøies med, at raadspørge vor Tidsalder, som var den upartisk, fordi den er ligegyldig* – En fra Erfaring og Menneskekundskab hentet og følgelig saare rigtig Bemærkelse. *Udg.* .

Længe haabede vi* Taler Herr Forfatteren i et heelt Selskabs eller i sit eget Navn? I sidste Tilfælde synes mig *Jeg* havde været mere passende. *Udgiv.* at skue mere dybtgaaende Forsøg til Bestemmelsen af christelig Liturgies Grundvold, fra Mænd, der ved deres Kundskaber og Stilling vare dertil lige beføiede; men, hidtil skuffede i vor Forventning, toge vi den, maaskee noget dristige Beslutning, at forelægge vore Landsmænd Resultaterne af vor redelige Granskning.

Vel vide vi, at Veien, der maa betrædes, er slibrig, og egnet til Fald, da den fører sin Vandrer ud over Tilværelsen, og lader ham ligesom svæve mellem Himlen og Jorden; men vi vide ogsaa, at det er den eneste, som kan føre til Maalet, og føle os sikre paa, ei at vorde Gienstand for de Fornuftiges Latter, om end stundum vor Fod glider, og vore Skridt vakle. At Daarerne, der virkelig troe sig kloge, naar de kunne fremstille Alt, ligesaa betydningsløst, som de selv ere, ville lee høit, det for¹³³udse vi; men Saadant skal være os ligesaa kiært, som det Modsatte vilde bedrøve os.